

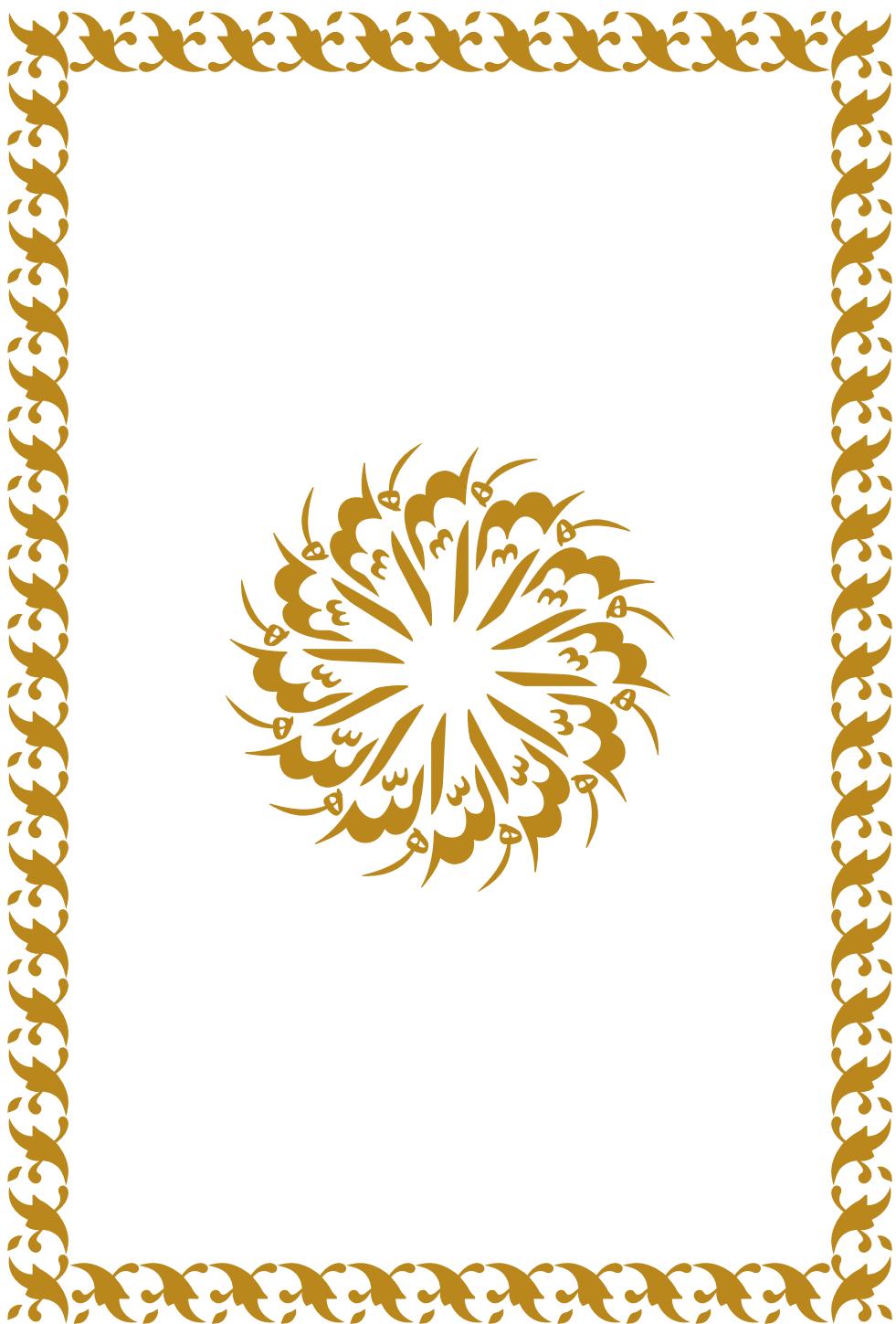

40 ÂYET HADİS İLE ZİKRULLAH'IN FAZİLETİ

ŞAHİN KARATAŞ

40 ÂYET HADİS İLE **ZİKRULLAH'IN** **FAZİLETİ**

ŞAHİN KARATAŞ

Eğitimci - Yazar

40 ÂYET HADİS İLE ZİKRULLAH'IN FAZİLETİ

Dizgi/Tasarım : Düzey Ajans / Cüneyt MELETLİOĞLU

Arka Kapak : Hat: Fevzi GÜNUÇ Tezhib: Fatma Nigâr KURT

Baskı : İlbeý Matbaa +90 212 417 92 92
www.ilbeymatbaa.com.tr

Basım Tarihi : 2016

ISBN : 978-605-9917-23-0

Yayinevi : Düzey Yayinevi

Dağıtım : İRFAN EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI

Yenigün Mah. 10. Sk No: 33 D: 2 Bağcılar / İSTANBUL
Tel/Faks: 0212 461 33 22 Gsm: 0532 422 06 92
www.irfanvakfi.org.tr e-mail: info@irfanvakfi.org.tr

Bu eser, İRFAN EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI tarafından neşredilmiştir.

İTHÂF

*Tarîk-i Hak'ta mürşidim
Hacı Mustafa BOYRAZ Efendi'ye
en kalbî duâ ve hürmetlerimle...*

*Merhum babam Ömer KARATAŞ ve
merhume annem Hacı Ayşe KARATAŞ'ın
azîz ve necîp ruhlarına...*

ÖNSÖZ

Anmak ve hatırlamak anlamına gelen zikir; Kur'an-ı Kerim, Namaz ve Allah'ın adını anmak maksadıyla kullanılan kavramdır.

İmam Nevehî: "Zikir; dil ile ve kalp ile olmak üzere ikiye ayrılr. En faziletli zikir kalp ve lisânlâ birlikte yapılandır. İkisinden birini tercih eden için kalbî zikir efdâldır." demiştir.

Nefsin terbiyesi, kalbin tezkiyesi ve ruhun tasfiyesi için tesbihât, tezkirât elzemdir. Zikrullah; vücuda şifâ, ruha gıda, sadra genişlik ve kalbe cilâdir. Zikir; kulu gafletten koruyan manevî zırhtr. Zikir, irfan yolunun özüdür. Süfinin seyr-i sülûku, zikir sâyesinde gerçekleşir. Kesb-i kemâl ve seyr-i cemâle zikir yoluyla ulaşılır. Kısaca zikir; ma'rifetullah kapısının anahtarı, Sevgili Peygamberimiz'in (s.a.v.) ayrılmaz bir vasfidir.

Kulun daimâ tefekkür ve tezekkür hâlinde olması, böylece huzur-u İlâhi'de huzur bulması ne güzeldir. Yatarken, kalkken, yerken, içerken; eve, işyerine, camiye girip çıkarken, vasıtaya binerken, herhangi bir işe başlarken Besmele, Hamdele, Salvele söylemek de birer zikirdir.

Kurân-ı Kerîm okumak, namaz kılmak, ilim tahsil etmek zikir olduğu gibi el-esmâ-ü'l hüsnâ, tesbih, tahnîd, tekbîr, tehlîl okumak ve Sevgili Peygamber'in (s.a.v.) bize öğrettiği tüm duâları belirli zaman ve mekânında okumak da zikirdir.

Ârifler, zikirde verilen sayıyı önemsemekle birlikte, asıl gâyenin sayı değil; kalp huzuru ve ahlâk güzelliği olduğunu belirtmişlerdir. Alâaddin Attar (k.s.): "Zikrin tesiri önce kalpte, sonra bedende olur. Gerçek zikir kalpte mâsivâyî siler, temizler. Kalpte ilâhi cezbe, aşk, tecelli ve vahdet hâsil olur. Bu zikir âyesinde insan ilâhi tecellilere ulaşır, ma'rifete erişir, ilm-i ledün sahibi olur." demiştir.

Duâ ve zikirleri cem eden birçok eser; evrâd (virdler), ahzâb (hizibler), da'avât (duâlar) adıyla kaleme alınmıştır. Biz bu çalışmada Kur'ân-ı Kerîm ve Hadîs-i Şeriflerde bizat zikri emir ve tavsiye eden 40 Âyet ve 40 Hadîsi biraraya getirmeye çalıştık. Bu nâciz eseri ehl-i zikrin istifadelerine sunmaktan bahtiyarız.

Cenâb-ı Hakk (c.c.) cümlemizi Şerîât-ı Ahmedî'den, Ahlâk-1 Muhammedî'den ve istikâmetten ayırmasın...

Şahin KARATAŞ
Başakşehir, 2016

40 ÂYET İLE
ZİKRULLAH'IN
FAZİLETİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

{ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ بِكُثُرًا }

1- Ey iman edenler, Allah'ı çok zikredin, O'nu sabah ve akşam tesbih edin, yüceltin. (Ahzâb 41)

{ فَادْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ }

2- (O halde) Siz beni zikredin ki, ben de sizi zikredeyim. (Bakara 152)

{ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ }

3- Muhakkak ki, Allah'ı zikretmek her şeyden daha büyüktür. (El-Ankebut 45)

{ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِهِمْ }

4- Onlar (akıl sahipleri o kimselerdir ki) ayakta iken, otururken ve yatarken (daima) Allah'ı zikrederler. (Âl-i İmrân 191)

﴿ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ
أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُ الْقُلُوبُ ﴾

5- Bunlar, Allah'a iman edenler ve kalpleri Allah'ın zikriyle huzura kavuşanlardır. İyice bilin ki; ancak Allah'ı zikretmekle kalpler yatışır ve huzur bulur. (Ra'd 28)

﴿ وَالدَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالدَّاكِرَاتِ أَعْدَ اللَّهُ أَلْهُمْ
مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴾

6- Allah'ı çok zikreden erkekler ve kadınlar var ya Allah bunlara bir mağfiret ve büyük bir mükâfât hazırlamıştır. (Ahzâb 35)

﴿ وَادْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَيِّخْ بِالْعَشِيِّ وَالإِبْكَارِ ﴾

7- Rabbini çok zikret ve sabah akşam tesbih et. (Âl-i İmrân 41)

﴿ وَادْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيْتَ ﴾

8- Unuttuğun zaman Rabbini zikret. (Kehf 24)

﴿ رِجَالٌ لَا تُلْهِيْهُمْ تِجَارَةً وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللهِ ﴾

9- O erler ki, ne bir ticaret, ne de bir alışveriş, Allah'ı zikretmekten kendilerini alikoymaz. (Nur 37)

﴿ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ
وَسَعَى فِي خَرَابِهَا ﴾

10- Allah'ın mescitlerinde O'nun adının zikredilmesini men eden ve onların yıkılması için çalışandan daha zalim kim vardır? (Bakara 114)

﴿ وَسَيَّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴾

11- O'nu sabah akşam tesbih edin. (Ahzab 42)

﴿ وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا
وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى ﴾

12- Her kim de benim zikrimden yüz çevirirse mutlaka ona dar bir geçim vardır. Bir de onu kiyamet gününde âmâ olarak haşrederiz. (Tâ Hâ 124)

﴿ فَوَيْلٌ لِّلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ مِّنْ ذِكْرِ اللَّهِ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴾

13- O halde yazıklar olsun o Allah'ın zikrini terk eden kalpleri katilara. Onlar apaçık bir sapıklık içerisinde dirler. (Zümer 22)

﴿ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى * وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ﴾

14- Kötülüklerden temizlenen, Rabbinin ismini zikreden ve namazı kılan, mutlaka kurtulacaktır. (A'la 14,15)

﴿ وَادْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ
الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَاللَّا صَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ﴾

15- Sabah ve akşam içinden yalvararak ve korkarak yüksek olmayan hafif bir sesle Allah'ı zikret. Gafillerden olma. (Âraf 205)

﴿ وَادْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ ﴾

16- Sayılı günlerde (Teşrik günlerinde) Allah'ı zikret. (Bakara 203)

﴿ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ
وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴾

17- Gerçekten Allah'ı, âhiret gününü arzulayanlar ve Allah'ı çok zikredenler için, size Allah'ın Resulünde (takip edeceğiniz) pek güzel örnek vardır. (Ahzâb 21)

﴿الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ﴾

18- Bunlar o kimselerdir ki, Allah'ın ismi zikredilince kalpleri titrer. (Hac 35)

﴿وَإِذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا * وَمَنِ الْلَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ
وَسَبِّحْهُ أَلْيَلًا طَوِيلًا﴾

19- Sabah akşam Rabbini zikret. Gecenin bir kısmında da O'na secde et. Bir de geceleyin uzun bir müddet O'nu tesbih et. (İnsan 25, 26)

﴿وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكُهُ عَذَابًا صَدِقًا﴾

20- Kim de Rabbinin zikrinden yüz çevirirse, (Allah) onu şiddet artan bir azaba sokar. (Cin 17)

﴿ وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُفَيَّضُ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴾

21- Allah'ın zikrini kim umursamazsa, ona bir şeytani müsallat ederiz de, artık o, ondan hiç ayrılmayan bir arkadaş olur. (Zuhurf 36)

﴿ فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا
وَعَلَى جُنُوبِكُمْ ﴾

22- (O korkulu zamanda) Namazı kilip bitirdikten sonra ayakta iken, otururken, yanlarınızın üzerine yatarken hep Allah'ı zikredin. (Nisâ 103)

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذِكْرَ اللَّهَ وَجِلتُ فُلُوْبُهُمْ وَإِذَا ثُلِيتُ
عَلَيْهِمْ أَيُّا ثُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴾

23- Gerçek müminler o kimselerdir ki; Allah anıldığı zaman kalpleri korkarakürperir, onlara Allah'ın âyetleri okunduğu zaman imanlarını artırır ve onlar, yalnız Rablerine tevekkül ederler. (Enfâl 2)

﴿ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَأَنْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَإِذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾

24- Namazı kıldıktan sonra, yeryüzüne dağılin da Allah'ın fazlından rızık arayın. Allah'ı çok zikredin ki kurtuluşa eresiniz. (Cuma 10)

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴾

25- Ey iman edenler, sizi ne mallarınız, ne çocuklarınız, Allllah'ı zikretmekten alikoymasın. Her kim bunu yaparsa işte onlar hüsrana uğrayanlardır. (Münafıkun 9)

﴿ وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَّلْ إِلَيْهِ تَبَّيِّلًا ﴾

26- Rabbinin ismini zikret, her şeyden kesilerek O'na yönelik (Müzzemmil 8)

﴿ وَلَا تَنِيَا فِي نُكْرِي ﴾

27- Beni zikretmekte gevşeklik göstermeyin. (Tâ Hâ 42)

﴿ فَإِذَا أَفَضْتُم مِّنْ عَرَفَاتٍ فَادْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَادْكُرُوهُ كَمَا هَدَأْكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِّنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالِّينَ ﴾

28- Arafat'tan dönüşünüzde Meş'ari Haram'da Allah'ı zikredin. O, sizi nasıl hidayete erdirdiyse siz de O'nu öylece zikredin. Doğrusu siz O'nun hidayetinden önce sapıklık içinde idiniz. (Bakara 198)

﴿ اسْتَحْوِدْ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَانْسِيْهِمْ ذِكْرَ اللَّهِ ﴾

29- Şeytan onları hükmü altına almış ve Allah'ın zikrini unutturmuştur. (Mücadele 19)

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيْتُمْ فِتْنَةً فَاتَّبِعُوْا مَا أَنْذَرْنَاكُمْ وَلَا تَذَرُوْا إِلَيْنَا كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾

30- Ey iman edenler! (Savaş için) bir toplulukla karşılaştığınız zaman sebat edin ve Allah'ı çok zikrediniz ki kurtuluşa eresiniz. (Enfâl 45)

﴿ قُلْ ادْعُوْا اللَّهَ أَوْ ادْعُوْا الرَّحْمَانَ أَيَّا مَا تَدْعُوْا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ﴾

31- De ki: “(Rabbinizi) ister Allah diye çağrıın, ister Rahman diye çağrıın. Hangisiyle çağrırsanız çağrıın, nihayet en güzel isimler O'nundur.” (İsra 110)

﴿ وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاءِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ
وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ
مَنْ أَغْفَلْنَا قَبْلَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرْطًا ﴾

32- Sabah akşam Rablerine, O'nun rızasını dileyerek dua edenlerle birlikte ol. Dünya hayatının ziynetini arzu edip de gözlerini onlardan ayırmaya. Kalbini bizi zikretmekten gafil kıldığımız, boş arzularına uymuş ve işi hep aşırılık olmuş kimselere boyun eğme. (Kehf 28)

﴿ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ
فَاسْتَغْفِرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا
عَلَى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴾

33- Yine onlar, çirkin bir iş yaptıkları yahut nefislerine zulmettikleri zaman, Allah'ı anarak hemen günahlarının bağışlanması isterler. Günahları da Allah'tan başka kim affedebilir? Hem, yaptıkları gınahta bile bile ısrar etmeler. (Âl-i İmran 135)

﴿ فِي بُيُوتٍ أَذْنَ اللَّهُ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا
بِالْغُدُوِّ وَالاَصَالِ ﴾

34- Allah'ın, içinde İsminin yükseltilmesine ve zikredilmesine izin verdiği evlerin içinde (Allah'ın nuru) vardır. Orada O'nu, sabah akşam tesbih ederler. (Nur 36)

﴿ إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقَعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي
الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهُنَّ
أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴾

35- Muhakkak şeytan, şarapta ve kumarda, aranızda düşmanlık ve kin düşürmek, sizi Allah'ı zikretmek ve namaz kılmaktan alikoymak ister. Artık siz bunlardan sakınmaz misiniz? (Mâide 91)

﴿ اَنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا اَمْنَا فَاعْفُرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ حَيْرُ الرَّاحِمِينَ * فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِخْرِيًّا حَتَّى أَنْسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِّنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴾

36- Mümin kullarımızdan bir topluluk vardır ki, onlar; "Ey Rabbimiz, iman ettik artık bizi bağışla ve bize merhamet et. Sen merhamet edenlerin en hayırlısın." derlerken; siz onları alaya aldınız. Sizin bu hareketiniz bizi zikretmeyi size unutturdu. Onlara istihza edip gülüyordunuz. (Mü'minin 109, 110)

﴿ اَنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَأُونَ النَّاسَ وَلَا يَدْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴾

37- Muhakkak ki, münafiklar (sözde) Allah'ı aldatmaktadır. Oysa O (Allah) onları aldatandır. Ve onlar namaza kalktıkları zaman üşenerek kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar. Ve Allah'ı pek az zikrederler. (Nisâ 142)

﴿ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا
وَأَنْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ
مُنْفَأَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴾

38- Ancak iman edip salih amel işleyen, Allah'ı çok zikreden ve haksızlığa uğratıldıktan sonra öülerini alanlar başka. Zulmedenler hangi akibete uğrayacaklarını göreceklərdir. (Şuârâ 227)

﴿ أَلَّا هُنَّ مِنْ أَهْلٍ لِّكُلِّ شَيْءٍ وَمَا يَنْهَا إِلَّا ذِكْرُ
 اللَّهِ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلَيْنُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى ذِكْرِ
 اللَّهِ ذَلِكَ هُدًى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ
 فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴾

39- Allah sözün en güzelini; ayetleri, (güzellikte) birbirine benzeyen ve (hükümleri, öğütleri, kıssaları) tekrarlanan bir kitap olarak indirmiştir. Rablerinden korkanların derileri (vücutları) ondan dolayı gerginleşir. Sonra derileri de (vücutları da) kalpleri de Allah'ın zikrine karşı yumuşar. İşte bu Kur'an, Allah'ın hidayet rehberidir. Onunla dilediğini doğru yola iletir. Allah kimi saptırırsa artık onun için hiçbir yol gösterici yoktur. (Zümer 23)

﴿ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ ﴾

40- İman edenlere vakti gelmedi mi ki, kalpleri Allah'ın zikriyle titremesin. (Hadid 16)

40 HADİS İLE
ZİKRULLAH'IN
FAZİLETİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «كَلِمَتَانِ حَفِيقَتَانِ عَلَى الْلِّسَانِ ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ». مُتَّقِّعٌ عَلَيْهِ.

1- Ebû Hüreyre (r.a)'dan naklolunduguuna göre, Resûl-i Ekrem Efendimiz şöyle buyurmuştur: "İki cümle vardır ki, Rahmân olan Allâhu Teâlâ Hazretleri'ne; dilde sevgili, hafif ve mizanda ağırdır. Bu cümleler: "**Sübâhana'llâhi ve bihamdihi. Sübâhâne'llâhi'l-azîm**" "Allah'ı noksan sıfatlardan tenzih ve kemâl sıfatlarıyla O'na hamd ederim. Yine şâni yüce olan Allah'ı tekrar tesbih ederim." dir.
(Buhârî, Müslim)

وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَأَنْ أَقُولَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ». رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

2- Yine Ebû Hüreyre (r.a.)'dan Resûl-i Ekrem' in şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur:

“Sübhânallahi velhamdülillahi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber” “Allah'ı tesbih, lâyik olmayan sıfatlardan tenzih ve O'nu, kemâl sıfatlarıyla hamd ve sena etmekliğim, bence üzerine güneş doğan yerlerden (dünyâdan) daha sevgilidir.” (Müslim)

وَعَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ فِي يَوْمٍ مِائَةٍ مَرَّةٍ كَانَتْ لَهُ عَدْلَ عَشْرِ رِقَابٍ، وَكُتُبَتْ لَهُ مِائَةٌ حَسَنَةٌ، وَمُحْيَتْ عَنْهُ مِائَةٌ سَيِّئَةٌ، وَكَانَتْ لَهُ حِزْرًا مِنَ الشَّيْطَانِ يَوْمَهُ ذَلِكَ حَتَّى يُمْسِيَ، وَلَمْ يَأْتِ أَحَدٌ أَفْضَلَ مِمَّا جَاءَ بِهِ إِلَّا رَجُلٌ عَمِلَ بِأَكْثَرِ مِنْهُ، وَقَالَ: مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ فِي يَوْمٍ مِائَةٍ مَرَّةٍ حُطِّتْ خَطَايَاهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَيْدِ الْبَخْرِ». مُتَقَّدٌ عَلَيْهِ.

3- Yine Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: Her kim günde 100 defa, “Allah’tan başka ilâh yoktur. Yalnız Allah vardır. O’nun eşi ve ortağı yoktur. Mülk O’nundur. Hamd O’na mahsustur. O her şeye kadîrdir” mealindeki, **“Lâ ilâhe illâllâhu, vahdehû lâ şerike leh. Lehü'l-mülkü ve lehü'l hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr”** zikrini tekrar ederse, bu duâ o kimse için 100 köle âzâd etmenin sevabına muâdil olur ve ona 100 sevap yazılır, ondan 100 günah silinir ve o kimse için, o gün akşamı kadar, şeytanın şerrine karşı bir sığınak olur. Ve hiçbir kimse onun bu duayı okumasından daha faziletli bir zikir getiremez. Meğer ki, o kimse bu zikir ve tehlili daha çok okumuş olsun. Ve yine buyurdu ki: Her kim günde 100 defa **“Sübâhâ'llâhi ve bihamdihi”** derse, günahları denizin köpükleri kadar çok olsa bile afvolunur. (Buhârî, Müslim)

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَقُولُ عِنْدَ الْكَرْبَلَةِ:
«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ، وَرَبُّ
الْعَرْشِ الْكَرِيمِ». رواه البخاري.

4- İbn-i Abbâs (r.a.)'dan Resûlullah (s.a.v.)'in üzüntü ve keder halinde şu meallede duâ buyurduğu rivâyet olunmuştur: “**Lâ ilâhe illâllahu’l Azîm’ül Halîm. Lâ ilâhe illâllahu’l Rabbü’l arşî’l Azîm. Lâ ilâhe illâllahu’l Rabbü’s semâvâti ve Rabbü’l arzî ve Rabbü’l arşîl Kerîm.**”

“İbâdete lâyik hiç bir ilâh yoktur; ancak azamet ve vekar sahibi Allah vardır. İbâdete lâyik hiç bir ilâh yoktur; ancak Arş-ı A’zam sahibi Allah vardır. İbâdete lâyik hiç bir ilâh yoktur; ancak göklerin ve yerin sahibi ve arş-ı kerîmin mâliki Allah vardır.” (Buhârî)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ وَيَقُولُ: «وَاللَّهِ إِنِّي لَا أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوْبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً»
رواه البخاري.

5- Ebû Hüreyre (r.a.)'dan Resûlullâh (s.a.v.)'in (ümmetini tevbe ve istigfâra teşvik için): "**Allah'a yemin ederim ki, ben muhakkak Allâhu Teâlâ'ya günde 70 defadan fazla tevbe ve istigfâr (estağfirullâh ve etubü ileyh) ediyorum.**" buyurduğunu işittim, dediği rivâyet olunmuştur. (Buhârî)

عَنْ الْأَغَرِ الْمَزَنِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «إِنَّهُ لَيُغَانُ
عَلَى قَلْبِي وَإِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ». رَوَاهُ مُسْلِمٌ

6- Eğarrül Müzenî (r.a)'dan rivâyete göre, Resûlullâh (s.a.v.): “**Benim kalbime bâzı kere hicab gelir. Bundan dolayı ben, günde 100 defa istigfâr ederim.**” buyurmuştur. (Müslim)

عَنْ أَبِي مَالِكِ الْأَشْعَرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «الظُّهُورُ
شَطْرُ الإِيمَانِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ تَمَلًا الْمِيزَانَ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ
لِلَّهِ تَمَلًا أَوْ تَمَلًا مَا بَيْنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ» رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

7- Ebû Mâlik el-E'sarî (r.a)'dan rivayete göre, Resûl-i Ekm̄rem Efendimiz (s.a.v.): "Temizlik imânın yarısıdır. **El-Hamdüllâh** mîzâni doldurur. **Sübħâna'llâhi ve'l-hamdüli'llâh** sözleri yerle gök arasını ihâta eder." buyurmuştur. (Müslim)

عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَاصٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: جَاءَ أَعْزَابِي إِلَى النَّبِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، عَلَمْنِي كَلَامًا أَفُولُهُمْ. قَالَ: «قُلْ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، إِنَّ اللَّهَ أَكْبَرُ كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ». قَالَ: هَؤُلَاءِ لِرَبِّي فَمَا لِي؟ قَالَ: قُلْ: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَارْزُقْنِي». رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

8- Sa'd İbn-i Ebî Vakkâs (r.a.)'ın şöyle dediği rivâyet olunur: Resulullâh (s.a.v.)'e bir bedevî geldi ve "Yâ Resulullâh bana söyleyeceğim bir duâ öğret." dedi.

Peygamber (a.s.): "**Lâ ilâhe illâ'llâhu vahdehû lâ şerîke leh, Allâhu Ekber. Kebîren ve'l-Hamdü li'llâhi kesîren ve sübhâna'llâhi Rabbi'l-âlemin. Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-Azîzi'l-Hakîm**" de buyurdu.

Bedevî: Bu cümleler Rabb'im içindir. Kendim için (dînime, dünyâma faydalı ne gibi sözlerle duâ edeyim?) deyince: Resûl-i Ekrem (s.a.v.): "**Allahümme'ğfirlî, verhamnî, vehdinî, verzugnî**" "Allah'im! Beni yarıla, beni esirge, beni (rizâna yaklaştıracak işlere) kilavuzla ve beni rızıklan- dir, diye duâ edersin." buyurdu. (Müslim)

وَعَنْ ثُوبَانَ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، إِذَا انْصَرَفَ مِنْ صَلَاتِهِ، اسْتَغْفِرَ ثَلَاثًا، وَقَالَ: «اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ»، قِيلَ لِلأَوْزَاعِيِّ - وَهُوَ أَحَدُ روَاةِ الْحَدِيثِ -، كَيْفَ الْاسْتِغْفَارُ؟ قَالَ: تَقُولُ: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

9- Sevbân (r.a.) anlatıyor: Resulullah (s.a.v.) Efendimiz namazdan sonra üç defa Allah'a istigfar eder ve: "**Allâhümme ente's-selâmü ve minkes's-selâm. Tebârekte yâ ze'l-Celâli ve'likrâm**" derdi. Hadisi rivayet edenlerden biri olan (Abdurrahman) Evzâî'ye denildi ki;

- Allah'a hangi lâfızlarla istigfar edilir?

Şöyle söyledi:

“Estâğfirullâh, Estâğfirullâh” “Allah’dan mağfiret istem, Allah’dan mağfiret dilerim.” dersin. (Müslim)

عَنْ الْمُغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ إِذَا قَرَعَ مِنَ الصَّلَاةِ، وَسَلَّمَ، قَالَ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُغْطِي لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ». متفق عليه

10- Muğîre b. Şu'be (r.a.)'ın şöyle dediği rivâyet olunmuştur: Resul-i Ekrem (s.a.v.) namazdan sonra: “**Lâ ilâhe illâ'llâhu vahdehû lâ şerike leh. Lehü'l-mülkü ve le-hü'l-hamdü ve hüve ala külli şeyin kadîr. Allâhümme lâ mânia limâ a'tayte ve lâ mu'tiye limâ mena'te ve lâ yenfeu ze'l-ceddi minke'l-ceddü**” Bir Allah' dan başka ibâdete lâyik hiçbir İlâh yoktur, mülk O'nundur. Hamd O'na mahsûstur, her şeye kudreti yeter. Allah'im! Senin verdiğine mâni olabilecek, vermediğini verebilecek de yok. Servet ve şevket sahibinin serveti, Sen'in inayetin olma-dıkça, ona fayda vermez. (Buhârî, Muslim)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ فُقَرَاءَ الْمُهَاجِرِينَ أَتَوْا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالُوا: ذَهَبَ أَهْلُ الدُّنْوَرِ بِالْأَمْوَالِ بِالدَّرَجَاتِ الْعُلَى وَالنَّعِيمِ الْمُقِيمِ، يُصْلُونَ كَمَا نُصَلِّي، وَيَصُومُونَ كَمَا نَصُومُ، وَلَهُمْ فَضْلٌ مِنْ أَمْوَالِ يَحْجُونَ وَيَعْتَمِرُونَ وَيُجَاهِدُونَ وَيَتَصَدَّقُونَ. قَالَ: «أَلَا أَعْلَمُكُمْ شَيْئًا ثُدْرَكُونَ بِهِ مَنْ سَبَقُكُمْ، وَتَسْبِقُونَ بِهِ مَنْ بَعْدَكُمْ، وَلَا يَكُونُ أَحَدٌ أَفْضَلَ مِنْكُمْ إِلَّا مَنْ صَنَعَ مِثْنَ مَا صَنَعْتُمْ؟» قَالُوا: بَلَى، يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: «تُسَبِّحُونَ، وَتَحْمَدُونَ وَتُكَبِّرُونَ، خَلْفَ كُلِّ صَلَاةٍ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ». رواه البخاري.

11- Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: Bir gün muhacirlerin fakirleri, Resûl-i Ekrem (s.a.v.)'e gelip dediler ki:

Yâ Resûlullah! Servet sâhibleri, yüksek dereceleri, ebedî nimetleri kazanıp gittiler. Onlar, bizim gibi namaz kılarlar, bizim gibi oruç tutarlar, hem de onların fazla malları var.

O sayede hac ve umre yapıyor, cihad ediyor, sadaka veriyorlar. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem (s.a.v.): "Size bir şey öğreteyim mi? Bu sâyede siz geçmiş olanlara yetişir, sizden sonrakileri de geçersiniz. Sizin yaptıklarınızı yapmadıkça hiçbir kimse sizdenefdâl olamaz. Meğer ki, onların arasında size tevcih ettiğim amelin mislini yapan biri bulunsun." buyurdu.

- "Evet öğretiniz Yâ Resûlullah!" dediler. Peygamber Efendimiz (s.a.v.):

- Her namaz arkasında, 33'er defa "**Sübhânallâh, Elhamdülillâh, Allâhu Ekber**" deyiniz, buyurdu. (Buhâri)

عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَتَعَوَّذُ
دَبْرَ الصَّلَاةِ بِهُؤُلَاءِ الْكَلْمَاتِ «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ
الْجُنُونِ وَالْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أَرَدَ إِلَى أَرْذِلِ الْعُمُرِ،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ» رواه
البخاري.

12- Sa'd İbn-i Ebî Vakkâs (r.a.) anlatıyor: Resûl-i Ekrem (s.a.v.) Efendimiz: (Ümmetine talîm için) namazların sonunda şu mealde istiâze ederlerdi: **“Allahümme innî eûzü bike mine'l cübni ve'l buhli ve eûzü bike min en üredde ilâ erzeli'l umûri ve eûzü bike min fitneti't dünya ve eûzü bike min fitneti'l kabr”** “Allah’ım! Korakliktan, cimrilikten, düşkün ihtiyarlıktan, dünyâ fitnelerinden ve kabir azabından Sana sığınırıım.” derlerdi. (Buhârî)

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ صَحِيفَةٌ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخَذَ بِيَدِهِ، وَقَالَ:
 «يَا مُعَاذُ، وَاللَّهِ إِنِّي لَأُحِبُّكَ، وَاللَّهِ إِنِّي لَأُحِبُّكَ، فَقَالَ: أُوصِيكَ
 يَا مُعَاذُ لَا تَدْعُنَ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ تَقُولُ: اللَّهُمَّ أَعِنِي عَلَى
 ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ» رواه أبو داود بإسناد
 صحيح.

13- Muâz İbn-i Cebel (r.a.)'ın şöyle dediği rivayet olunmuştur: Bir gün Resûl-i Ekrem (s.a.v.) Efendimiz elimden tuttu ve: "Yâ Muâz! Vallahi ben seni severim. Her namazın ardında 'Allâhümme innî alâ zikrike ve şükrike ve hüsni ibâdetik' "İllâhî! Seni zikretmek, Sana şükretmek, Sana güzelce ibâdet eylemek hususunda bana yardım et" duasını bırakmamayı tavsiye ederim." buyurdu. (Ebû Dâvûd)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا تَشَهَّدَ أَحَدُكُمْ، فَلَا يُسْتَعْدِدُ بِاللَّهِ مِنْ أَرْبَعٍ، يَقُولُ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ» رواه مسلم.

14- Ebû Hüreyre (r.a.)'dan rivayete göre, Resûl-i Muhterem (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: Sizden biriniz teşehhud ettiği (Tahiyyâti tamamladığı) zaman, dört şeyden Allah'a sığının ve: **“Allâhümme innî eûzü bike min azâbi cehennem ve min azâbi'l-kabri ve min fitneti'l-mahyâ ve'l-memâti ve min şerri fitneti'l-mesîhi'd-Deccâl”** “İlâhî! Cehennem azabından, kabir azabından, hayat ve ölüm fitnelerinden ve Mesîh-i Deccâl'ın şerrinden Sana sığınırım.” desin. (Müslim)

عَنْ عَلَيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قَامَ إِلَى الصَّلَاةِ يَكُونُ مِنْ آخِرِ مَا يَقُولُ بَيْنَ التَّشْهِيدِ وَالتَّسْلِيمِ: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ، وَمَا أَسْرَفْتُ، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ الْمُقْدَمُ، وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ» رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

15-Hz. Ali (r.a.)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Resûlullâh (s.a.v.) namaza durduğunda, teşehhûd ile teslîm arasında ettiği duanın sonu şu meâlde olurdu: **“Allahümmeğfirlî mâ gademetü ve mâ ehrartü ve mâ esrartü ve mâ a'lentü ve mâ esraftü ve mâ ente a'lemu bihi minnî entel mukaddimu ve entel muahhîru lâ ilâhe illâ ente.”** “İlâhî! Evvelce işlediğim ve bundan sonra işleyeceğimi sandığım, gizli veya aşıkâre yaptığım, ölçüsüz bir şekilde işlediğim ve benden daha iyi bildiğin günahlarımı bağısla. İlerleten de, gerileten de Sensin. Senden başka hakîkî mabûd yoktur.” (Müslim)

وَعَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَاصٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ وَسِلْطَانَ الْمُلْكِ، فَقَالَ: «أَيَعْجِزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَكْسِبَ كُلَّ يَوْمٍ أَلْفَ حَسَنَةً؟»، فَسَأَلَهُ سَائِلٌ مِنْ جُلْسَائِهِ: كَيْفَ يَكْسِبُ أَحَدُنَا أَلْفَ حَسَنَةً؟، قَالَ: «يُسَتَّحُ مِائَةً تَسْبِيحةً فَيَكْتُبُ لَهُ أَلْفُ حَسَنَةٍ أَوْ يُحَاطُ عَنْهُ أَلْفُ حَطِيَّةٍ» رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

16- Sa'd İbn-i Ebî Vakkâs (r.a.) anlatıyor: Bir gün Resûl-i Ekrem Efendimiz'in huzurunda bulunuyorduk. Peygamber Efendimiz (s.a.v.): "Sizden biriniz, her gün 1000 sevap kazanmak tan âciz midir?" buyurdu. Ashâbdan biri: "Yâ Resûlullah, insan 1000 sevabı nasıl kazanabilir?" diye sordu. Resûl-i Ekrem (s.a.v.) Efendimiz: "**Herhangi biriniz 100 kere "Sübhânallâh" derse, o kimse için 1000 sevap yazılır ve ondan 1000 günah silinir.**" buyurdu. (Muslim, Tirmizî)

وَعَنْ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ جُوَيْرَيَةَ بْنَتُ الْحَارِثِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: حَرَجَ
 ذَاتَ عَدَاءٍ مِنْ عِنْدِهَا بُكْرَةً حِينَ صَلَى الصُّبْحَ وَهِيَ فِي مَسْجِدِهَا،
 ثُمَّ رَجَعَ بَعْدَ أَنْ أَضْنَحَ وَهِيَ جَالِسَةٌ، فَقَالَ: «مَا زَلْتُ عَلَى الْحَالِ
 الَّتِي فَارَقْتُكَ عَلَيْهَا؟» قَالَتْ: نَعَمْ. فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَقَدْ فَلَتِ
 بَعْدَكَ أَرْبَعَ كَلِمَاتٍ، ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، لَوْ وُزِنْتُ بِكَلِمَاتِكَ لَوْزَنَّتَهُنَّ:
 سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدُ حَلْقِهِ، وَرِضاً نَفْسِهِ، وَزَنَّةُ عَرْشِهِ،
 وَمِدَادُ كَلِمَاتِهِ» رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

17- Müminlerin anası Cüveyriye binti'l-Hâris (r.anhâ)'dan rivayete göre, Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) sabah namazını kıldıktan sonra mescitte henüz tesbih ile meşgul olmakta olan Cüveyriye'nin yanından çıkmış, sonra kuşluk vaktinde yine onun yanına dönmüştü. Cüveyriye'yi namazgâhında oturmuş tesbih eder görünce, şöyle buyurdu: "Sen hâlâ bı-raktığım gibi zikir ve tesbîhe devam ediyor musun?" diye, sordu. Cüveyriye: "Evet" cevabını verdi. Resûl-i Ekrem (s.a.v.) Efendimiz: "Ben senin yanından ayrıldıktan sonra, 3 defa 4 kelime söyledim ki, bütün gün söylediğin zikirlerle karşılaşılırrsa ecir ve sevab da onlara muâdil olur. Bunlar da 3 defa: **Sübhânallâhi ve bi hamdihi adede halgîhi ve rîzâ nefsihi ve zînête arşîhi ve midâde kelimâtîhi** buyurdu. (Muslim)

عَنْ أَبِي مُوسَى رضي الله عنه، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لَا يَذْكُرُ رَبَّهُ، مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ». رواه البخاري.
ورواه مسلم فقال: «مَثَلُ الْبَيْتِ الَّذِي يُذْكُرُ اللَّهُ فِيهِ، وَالْبَيْتِ الَّذِي لَا يُذْكُرُ اللَّهُ فِيهِ، مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ». رواه مسلم.

18- Ebû Mûsâ el-Eş'arî (r.a.)'dan rivâyete göre, Resûl-i Ekrem (s.a.v.) Efendimiz:

“Rabb’ini zikredenlerle, zikretmeyenlerin benzeri, diri ile ölünen benzeridir.” buyurdu. (Buhârî)

Müslim'in rivâyeti şöyledir: Resûl-i Ekrem (s.a.v.): “**İçinde, Allah’ın zikrolunduğu bir evle, Allah’ın zikrolunmadığı ev, canlı ile ölünen benzeridir.**” buyurmuştur. (Müslim)

“Gök gürültüsü O’nu hamd ile, melekler de
O’nun korkusundan dolayı O’nu tesbih ederler.
O yıldızlar gönderir, onsunla diledğini çırpar.
Onlar Allah hakkında mücadelen edip duruyorlar,
Dysa Allah’ın çarpması pek cettindir.”
RA'D-13

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ وَسَلَّمَ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: «أَنَا عِنْدَ طَنَ عَبْدِي بِي، وَأَنَا مَعْهُ إِذَا ذَكَرَنِي، فَإِنْ ذَكَرَنِي فِي نَفْسِهِ ذَكَرْتُهُ فِي نَفْسِي، وَإِنْ ذَكَرَنِي فِي مَلِإِ ذَكَرْتُهُ فِي مَلِإِ خَيْرٍ مِنْهُمْ» متفق عليه

19- Ebû Hüreyre (r.a.)'dan rivâyete göre Resûl-i Ekrem (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Azîz ve Celîl olan Allah buyurdu ki:

"Ben kulumun zannına göreyim. Beni zikrettiğinde, Ben onunla beraberim. O, Ben'i kalbinden gizlice zikrederse, Ben de onu nefsimde zikrederim. Beni bir cemâat içinde zikrederse, Ben de onu o cemâatten daha hayırlı bir cemâat içinde zikrederim. Kulum bana bir karış yaklaşırsa, Ben ona bir arşın yaklaşırım. Bana bir arşın yaklaşırsa, Ben ona bir kulaç yaklaşırım. O Bana yürüyerek gelirse, Ben ona koşarak gelirim." (Buhârî, Müslim)

وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «سَبَقَ الْمُفَرِّدُونَ»، قَالُوا: وَمَا الْمُفَرِّدُونَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: «الذَّاكِرُونَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتُ» رواه مسلم.

20- Yine Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: Resui-i Ekrem (s.a.v.) Efendimiz: “Müferridûn ilerlediler.” buyurdu. Ashâb: “Yâ Resûlullah! Müferridûn nasıl adamlardır?” diye sordular.

“Ez zâkirûnallâhe kesîran ve’z zâkirât” “Allah’ı çok zikreden erkeklerle kadınlardır.” buyurdu. (Müslim)

عَنْ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ ، يَقُولُ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ ، يَقُولُ : «أَفْضَلُ الدِّكْرِ : لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» رواه الترمذى .

21- Câbir b. Abdullah (r.a.)'dan rivâyete göre, şöyle demiştir: Resûlullâh'dan işittim, buyurdu ki: "**Efdalü'z zikri** (Zikrin en faziletlisi) **Lâ ilâhe illâllâh** (Kelime-i Tevhîd)dir." (Tirmizî)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُسْرٍ صَاحِبِ الْمَدِينَةِ أَنَّ رَجُلًا قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ شَرَائِعَ الْإِسْلَامِ قَدْ كَثُرَتْ عَلَيَّ فَأَخْبِرْنِي مِنْهَا بِأَمْرٍ أَتَشَبَّهُ بِهِ، فَقَالَ: «لَا يَزَالُ لِسَانُكَ رَطْبًا مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ» رَوَاهُ التَّرْمِذِيُّ.

22- Abdullah İbn-i Büsr (r.a.) naklediliyor. Birgün bir adam: "Yâ Resûlullah! İslâmî hükümler çokaldı. Sımsiki tutacağım şeyi bana haber ver" dedi. Resûl-i Ekrem (s.a.v): "**Zikrullâh'a devam et.**" buyurdu. (Tirmizî)

وعنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ يَزِيدَ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «اسْمُ اللَّهِ الْأَعْظَمُ فِي هَاتَيْنِ الْآيَتَيْنِ: (وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهٌ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ) وَفَاتِحَةَ آلِ عِمْرَانَ: (الْمُ * إِلَهٌ لَا إِلَهٌ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ)» رواه الترمذى.

23- Yezid'in kızı Esma (r.anha)'dan rivayet edilmiştir: Peygamber (s.a.v.) buyurdu ki: **"Allah'ın ism-i a'zamı şu iki âyettedir: Ve ilâhüküm ilâhün vâhid. Lâ ilâhe illâ hüve'r Rahmanü'r Rahîm. Elif. Lâm. Mîm. Allahu Lâ ilâhe illâ hüve'l Hayyu'l Kayyûm."** (Sizin ilâhınız tek ilâhtır; Rahman ve Rahîm olup O'ndan başka İlâh yoktur. Bir de Âl-i İmrân sûresinin başlangıcı: Elif, lâm, mîm. Allah, kendinden başka ilâh bulunmayan Hayy ve Kayyûmdur.)" (Tirmizî)

وَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَلَا أَنْتُمْ بِخَيْرٍ
أَعْمَالِكُمْ وَأَزْكَاهَا عِنْدَ مَلِيكِكُمْ وَأَرْفَعُهَا فِي دَرَجَاتِكُمْ، وَخَيْرٌ
لَكُمْ مِنْ إِنْفَاقِ الدَّهَبِ وَالْفِضَّةِ، وَخَيْرٌ لَكُمْ مِنْ أَنْ تَلْفُوا عَدُوَّكُمْ
فَتَضْرِبُوا أَعْنَاقَهُمْ وَيَضْرِبُوا أَعْنَاقَكُمْ»، قَالُوا: بَلَى، قَالَ:
«ذِكْرُ اللهِ تَعَالَى» رواه ابن ماجه.

24- Ebü'd-Derdâ (r.a.)'dan rivâyete göre, Resûl-i Ekrem (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Size amellerinizin en hayırlısı, Allah nezdinde (sevab bakımından) en çok ve en temiz olan, derecelerinizi en ziyâde yükselten ve sizin için altın ve gümüşü infâk etmekten ve harp meydanlarında düşmanlarınızla karşılaşışip (İ'lâ-yi Kelimetu'llâh uğrunda) onların boyunlarını vurmanızdan daha hayırlı amelleri haber vereyim mi?" diye sordu. Ashâb: "Evet Yâ Resûlullah!" dediler. Resûl-i Muhterem (s.a.v.), "**Allah'ı zikretmektir.**" buyurdu. (Tirmizî, İbn-i Mâce)

عَنْ أَبِي مُوسَى الْحَنْفِي، قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «أَلَا أَذْكُر
عَلَى كَثِيرٍ مِنْ كُلُّ ذِي كُلِّ شَيْءٍ مِنْ كُلِّ كُلِّ شَيْءٍ؟»، فَقُلْتُ: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ:
«فُلْ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ» متفق عليه.

25- Ebû Mûsâ el-Eş'arî (r.a.) anlatıyor. Resûli Ekrem Efendi (s.a.v.) bana hitaben: "Seni cennet hazinelarından birine delâlet edeyim mi?" dedi. "Evet Yâ Resûlullah!" dedim. "**Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh**" (Mâsiyetten sıyânet, Allah'a tâate kuvvet ve kudret, ancak Allah'ın tevfik ve inâyeti iledir" kelime-i celîlesidir buyurdu.) (Buhârî, Müslîm)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «إِنَّ اللَّهَ مَلَائِكَةً
 يَطْوِفُونَ فِي الْطُّرُقِ يُتَمِّسُونَ أَهْلَ الذِّكْرِ، فَإِذَا وَجَدُوا قَوْمًا
 يَذْكُرُونَ اللَّهَ تَعَالَى تَنَادَوْا: هَلْمُوا إِلَى حَاجَتِكُمْ، قَالَ: فَيَحْفُونَهُمْ
 بِأَجْنِحَتِهِمْ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا، قَالَ: فَيَسْأَلُهُمْ رَبُّهُمْ وَهُوَ أَعْلَمُ
 مِنْهُمْ مَا يَقُولُ عِبَادِي؟ قَالُوا: يَقُولُونَ يُسْبِحُونَكَ، وَيُكَبِّرُونَكَ،
 وَيَحْمَدُونَكَ، وَيُمْجِدُونَكَ، قَالَ: فَيَقُولُ: هُلْ رَأَوْنِي؟ قَالَ:
 فَيَقُولُونَ: لَا وَاللَّهِ مَا رَأَوْكَ، قَالَ: فَيَقُولُ: وَكَيْفَ لَوْ رَأَوْنِي؟
 قَالَ: يَقُولُونَ: لَوْ رَأَوْكَ كَانُوا أَشَدَّ لَكَ عِبَادَةً، وَأَشَدَّ لَكَ تَمْجِيدًا،
 وَثَحْمِيدًا، وَأَكْثَرَ لَكَ تَسْبِيحًا، قَالَ: يَقُولُ: فَمَا يَسْأَلُونِي؟ قَالَ:
 يَسْأَلُونَكَ الْجَنَّةَ، قَالَ: يَقُولُ: وَهُلْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَا،
 وَاللَّهِ يَا رَبِّ مَا رَأَوْهَا، قَالَ: يَقُولُ: فَكَيْفَ لَوْ أَنَّهُمْ رَأَوْهَا؟
 قَالَ: يَقُولُونَ: لَوْ أَنَّهُمْ رَأَوْهَا كَانُوا أَشَدَّ عَلَيْهَا حِرْصًا، وَأَشَدَّ
 لَهَا طَلَبًا، وَأَعْظَمَ فِيهَا رَغْبَةً، قَالَ: فَمَمْ يَتَعَوَّذُونَ؟ قَالَ:
 يَقُولُونَ: مِنَ النَّارِ، قَالَ: يَقُولُ: وَهُلْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ:
 لَا، وَاللَّهِ يَا رَبِّ مَا رَأَوْهَا، قَالَ: يَقُولُ: فَكَيْفَ لَوْ رَأَوْهَا؟ قَالَ:
 يَقُولُونَ: لَوْ رَأَوْهَا كَانُوا أَشَدَّ مِنْهَا فِرَارًا، وَأَشَدَّ لَهَا مَخَافَةً،
 قَالَ: فَيَقُولُ: فَأَشْهِدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَرَّتْ لَهُمْ، قَالَ: يَقُولُ: مَلَكُ
 مِنَ الْمَلَائِكَةِ: فِيهِمْ فُلَانٌ لَيْسَ مِنْهُمْ إِنَّمَا جَاءَ لِحَاجَةٍ، قَالَ: هُمْ
 الْجُلَسَاءُ لَا يَشْقَى بِهِمْ جَلِيسُهُمْ» متفق عليه

26- Ebû Hüreyre (r.a.)'dan rivâyete göre, Resul-i Ekrem (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz Allâhu Teâlâ'nın, yollarda gezer ye ehl-i zikri arar melekleri vardır: Onlar Azîz ve Celîl olan Allah'ı zikreden bir cemâat bulunca, bir birlерine, "Aradığınız buradadır, geliniz." diye seslenirler. Melekler de, ehl-i zikri, dünyâ semâsına kadar kanatlarıyla çevreler. Cenâb-ı Hâk, onların hallerini meleklerden daha ziyâde bildiği hâlde, melekler:

- Kullarım ne söylüyor? diye sorar. Peygamber (s.a.v.) bu-yurur ki, melekler:
- Sen'i tesbîh ve tenzih ediyorlar, Allâhu Ekber diyerek Sen'i tekbîr ediyorlar, Sana hamd ve sena ediyorlar.
- Bu kullarım Ben'i gördüler mi ki, böyle tesbîh ve tekbîr ediyorlar?
- Hayır, vallahi Sen'i görmezler.
- Kullarım Ben'i görseler ne yaparlar?
- Onlar Sen'i görseler; Sana ibâdet ve ubûdiyyetleri, takdisleri, tâmidleri ve tesbîhleri daha fazla olurdu.
- Kullarım Ben'den ne diliyorlar?
- Cennet istiyorlar.
- Onlar cennet'i görmüşler mi?
- Hayır, Ya Râb! Vallahi onlar asla cenneti görmemişler.
- Ya cenneti görseler ne yaparlar?
- Cenneti görmüş olsalardı, cennete karşı hırsları ve hevesleri daha çok olur; cennete daha ziyâde rağbet ederlerdi.
- Bunlar neden Allah'a sığınıyorlar?

- Cehennemden istiâze ediyorlar.
- Cehennemi görmüşler mi?
- Vallahi görmediler.
- Ya görselerdi?
- Eğer cehennemi görselerdi, ondan daha ziyâde kaçarlar, ondan pek çok korkarlardı. Cenâb-ı Hak:
  - Ey melekler! Sizi şahit kılarım ki, Ben muhakkak zikir mahallinde bulunanların günahlarını mağfiret ettim, bu-yurdu.
(Resûl-i Ekrem (s.a.v.)'in beyânına göre) Melekler derler ki:
    - Yâ Rab! Filânca onlardan sayılmaz. O zikir için değil, şahsi bir iş için gelmişti, der. Cenâb-ı Hak:
      - **Onlar öyle olgun adamlardır ki, onlarla düşüp kal-kanlar bile şakî olmazlar, mesûd olurlar,** buyurdu. (Buhârî ve Müslim)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ وَأَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ أَنَّهُمَا شَهَدا عَلَى النَّبِيِّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «لَا يَقْعُدُ قَوْمٌ يَذْكُرُونَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ إِلَّا حَقَّتْهُمُ
الْمَلَائِكَةُ، وَغَشِّيَّتْهُمُ الرَّحْمَةُ، وَنَزَّلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ وَذَكَرُهُمُ
اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ» رواه مسلم

27- Ebû Hüreyre ve Ebû Saîd el-Hudrî'nin şöyle dedikleri rivâyet edilmiştir. Resûl-i Ekrem (s.a.v.) buyurdu ki :

“Herhangi bir cemâat Allah’ı zikir için toplanırsa, muhakkak melekler onları kuşatır, onları rahmet kaplar ve onların üzerine sükûnet ve vakar iner. Cenâb-ı Hâk da onları, katında bulunan melek'lere medh ü senâ eder.” (Muslim)

عَنْ أَبِي وَاقِدِ الْيَثِيِّ الْحَارِثِ بْنِ عَوْفٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْتَمًا هُوَ جَالِسٌ فِي الْمَسْجِدِ وَالنَّاسُ مَعَهُ، إِذْ أَقْبَلَ ثَلَاثَةٌ نَّفَرُ، فَأَقْبَلَ اثْنَانٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: وَدَهَبَ وَاحِدٌ، قَالَ: فَوَقَّا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأَمَّا أَحَدُهُمَا: فَرَأَى فُرْجَةً فِي الْحَلْقَةِ فَجَلَسَ فِيهَا، وَأَمَّا الْآخَرُ: فَجَلَسَ خَلْفَهُمْ، وَأَمَّا الثَّالِثُ: فَأَدْبَرَ ذَاهِبًا، فَلَمَّا فَرَغَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «أَلَا أُخْبِرُكُمْ عَنِ النَّفَرِ الْثَّالِثِ؟ أَمَّا أَحَدُهُمْ: فَأَوَى إِلَى اللَّهِ، فَأَوَاهُ اللَّهُ، وَأَمَّا الْآخَرُ: فَاسْتَحْيَا اللَّهَ مِنْهُ، وَأَمَّا الْآخَرُ: فَأَغْرَضَ، فَأَغْرَضَ اللَّهُ عَنْهُ» متفقٌ عَلَيْهِ.

28- Ebû Vâkid Hâris b. Avf (r.a.) anlatıyor: Birgün Resulullâh (s.a.v.), mescidde ashâb ile birlikte otururlarken (karşidan) üç kişi geldi. Bunlardan ikisi Peygamber (a.s.)'a doğru yoneldi. Birisi de bırakıp gitti. O iki kişi Peygamber'in huzurunda durdu. Bunlardan biri, halkada bir aralık görüp orakta oturdu. Diğer ise, halkanın ardına durdu. Üçüncü de, dönüp gitti. Resûl-i Ekrem (s.a.v.) sözünü bitirince: "**Bu üç kişinin hâlini size haber vereyim mi? Bunlardan biri, Allah'a sıındı, Allah da onu barındırdı, hayra ulaştırdı. Diğer, sıkıntı vermekten utandı, Allah da onu mağfiret etti. Öbürü de, (Resulullâh'ın meclisinden) yüz çevirdiğinden Allah da ondan yüz çevirdi.**" buyurdu. (Buhârî, Müslim)

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رضي الله عنه، قَالَ: حَرَجَ مُعَاوِيَةً عَلَى حَلْقَةِ
 الْمَسْجِدِ، فَقَالَ: مَا أَجْلَسْكُمْ؟ قَالُوا: جَلَسْنَا نَذْكُرُ اللَّهَ تَعَالَى،
 قَالَ: أَللَّهِ مَا مَا أَجْلَسْكُمْ إِلَّا ذَلِكَ؟ قَالُوا: وَاللَّهِ مَا أَجْلَسْنَا إِلَّا ذَلِكَ،
 قَالَ: أَمَّا إِنِّي لَمْ أَسْتَحْلِفْكُمْ ثُمَّمَ لَكُمْ، وَمَا كَانَ أَحَدٌ بِمَنْزِلَتِي
 مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقْلَمَ عَنْهُ حَدِيثًا مِنْيَ، وَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 حَرَجَ عَلَى حَلْقَةِ مِنْ أَصْحَابِهِ، فَقَالَ: «مَا أَجْلَسْكُمْ؟» قَالُوا:
 جَلَسْنَا نَذْكُرُ اللَّهَ، وَنَحْمَدُهُ عَلَى مَا هَدَانَا لِلإِسْلَامِ، وَمَنْ عَلَيْنَا
 بِهِ، قَالَ: «أَللَّهِ مَا أَجْلَسْكُمْ إِلَّا ذَلِكَ؟» قَالُوا: وَاللَّهِ مَا أَجْلَسْنَا إِلَّا
 ذَلِكَ، ثُمَّ قَالَ: «أَمَّا إِنِّي لَمْ أَسْتَحْلِفْكُمْ ثُمَّمَ لَكُمْ، وَلَكِنْ أَتَانِي
 جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَأَخْبَرَنِي أَنَّ اللَّهَ يُبَاهِي بِكُمُ الْمَلَائِكَةَ».
 رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

29- Ebû Saîd el-Hudrî (r.a.) anlatıyor:

(Bir gün) Hz. Muâviye mescidde bir zikir halkasına çırak-rak, onlara:

- Niçin toplandınız? diye sordu.
- Allah'ı zikretmek maksadıyla toplandık, dediler.
- Hakîkaten Allah için mi toplandınız? dedi.
- Vallahi, sîrf bunun için toplandık, dediler. Bunun üzerine Muâviye (r.a.) buyurdu ki:
- Ben size, inanmadığım için yemin teklif etmiş değilim. Resûlullah (s.a.v.)'in nezdinde benim mevkîimde bulunan hiçbir kimse, benden daha az hadîs nakletmemiştir.

Birgün Resûl-i Muhterem (s.a.v.) Efendimiz, ashâbindan müteşekkil bir halkanın yanına geldi de, onlara:

- Niçin toplandınız? diye sordu. Onlar:
- Bizi İslâm dînine hidâyet etmesinden ve bize bunu ihsan buyurmasından dolayı Allah'ı zikretmeye ve O'na hamdetmek için oturmuş bulunuyoruz, dediler. Resûl-i Ekrem (s.a.v.):
  - **Hakîkaten bunun için mi oturdunuz? Ben size, inanmadığım için and vermiyorum. Lâkin Cibrîl (a.s.) geldi de, Cenâb-ı Hâkk'ın sizinle meleklerle iftihar ettiğini bana haber verdi,** buyurdular. (Müslim)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّهُ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا لَقِيتُ مِنْ عَفْرَبٍ لَدَغَتْنِي الْبَارَحَةُ، قَالَ: «أَمَا لَوْ قُلْتَ حِينَ أَمْسَيْتَ أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ لَمْ تَضُرْ رَأْكَ» رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

30- Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'e biri gelip: "Yâ Resûlullah! dün gece beni ısrân akrepten neler çektim" dedi. Resûl-i Ekrem (s.a.v.) Efendimiz: "*Eğer sen akşamleyin Eüzü bi kelimâtillâhi't tâmmeti min şerri mâ halak*" 'Ben, Allâhu Teâlâ'nın Kelimât-i tâmmesine (Kur'ân'a) sigınıyorum' diye duâ etseydin, sana hiçbir şey zarar veremezdi." buyurdu. (Müslim)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ، أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ إِذَا أَصْبَحَ:
«اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا وَبِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ نَحْيَا وَبِكَ نَمُوتُ،
وَإِلَيْكَ النُّشُورُ» رواه أبو داود والترمذى.

31- Yine Ebû Hüreyre (r.a.)'dan rivâyete göre, Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.), sabahladığında: **“Allahümme bike esbahnâ ve bike emseynâ ve bike nahyâ ve bike nemûtü ve ileyke'n nüsûr.”** “İlâhî! Sen'in inayetinle sabaha ulaştık ve yine akşamı yetiştiğimizde (Muhyî) isminle hayat bulur, (Mümît) isminle de ölüruz. Oldükten sonra ba's için dirilmemiz de Sana âittir. (Dirilten de, öldüren de Sen'sin)” buyururlardı. (Ebû Dâvûd, Tirmizî)

عن عثمان بن عفان رضي الله عنه، يقول: قال رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «ما من عبدٍ يقول في صباحٍ كُلَّ يَوْمٍ وَمَسَاءً كُلَّ لَيْلٍ: بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ لَمْ يَضُرِّهِ شَيْءٌ» رواه أبو داود والترمذى.

32- Osman b. Affân (r.a.)'dan rivâyete göre, Resûlullâh (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Her kim, her günün sabah ve akşamında, 3 kere: "Bismi'llâhi'llezî lâ yedurru maa'smihi şey'ün fi'l ardı ve lâ fi's-semâi ve hüve's-semiü'l-alîm" derse ona hiçbir şey zarar vermez. (Ebû Dâvûd, Tirmizî)

عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ إِذَا أَخْذَ مَضْجَعَهُ نَفَّثَ فِي يَدِيهِ، وَقَرَأَ بِالْمُعَوَّذَاتِ، وَمَسَحَ بِهِمَا جَسَدَهُ. مُتَفَقٌ عَلَيْهِ. وَفِي رِوَايَةِ لَهُمَا: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ: «كَانَ إِذَا أَوَى إِلَى فِرَاسَةٍ كُلَّ لَيْلَةٍ جَمَعَ كَفَيْهِ، ثُمَّ نَفَّثَ فِيهِمَا، فَقَرَأَ فِيهِمَا: قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ثُمَّ يَمْسَحُ بِهِمَا مَا اسْتَطَاعَ مِنْ جَسَدِهِ، يَبْدِأُ بِهِمَا عَلَى رَأْسِهِ وَجْهَهُ وَمَا أَقْبَلَ مِنْ جَسَدِهِ، يَفْعَلُ ذَلِكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ» مُتَفَقٌ عَلَيْهِ

33- Hz. Âîşe (r.anha) anlatıyor: **Resûlullâh (s.a.v.) ya-**
tağına yatacağı sıradı, İhlâs-ı şerîf ile Muavvize-
teyn sûrelerini okuyup iki eline üfleyerek vücûdunu
meshederdi. (Buhârî, Müslim) Buhârî ve Müslim'in diğer
 rivâyetlerinde şöyledir: Nebiyy-i Muhterem (s.a.v.) her
 gece, yatağına geldiği zaman iki elini birleştirerek, bunlara
"Kul hüvâ'llâhu ehad", **"Kul eûzü bi-Rabbi'l-Felâk"**
 ve **"Kul eûzü bi-Rabbi'n-Nâs"** sûrelerini okur sonra el-
 leriyle başını, yüzünü ve vücûdunun ön tarafını vesâir eri-
 şebileceği yerleri mesheder ve bunu üç defa tekrarlardı.
 (Buhârî, Müslim)

عَنْ شَهْرِ بْنِ حَوْشَبٍ صَدِيقِهِ، قَالَ: قُلْتُ لِأَمْ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: يَا أَمَّ
الْمُؤْمِنِينَ، مَا كَانَ أَكْثَرُ دُعَاءِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ عِنْدَكِ،
قَالَتْ: كَانَ أَكْثَرُ دُعَائِهِ: «يَا مُقْلِبَ الْفُلُوبِ ثِبْتْ قُلْبِي عَلَى
دِينِكَ» رواه الترمذى.

34- Şehr b. Havşeb'den rivâyete göre, demiştir ki: Ben, Ümmü Seleme (r.anha)'ya:

- "Ey mü'minlerin anası, Resûl-i Ekrem (s.a.v.) Efendimiz yanınızda bulundukları zaman en çok duaları ne idi?" diye sordum. Ümmü Seleme Hazretleri:

- Peygamber (a.s.) en çok: "**Yâ mukallibe'l kulûbi sebbit kalbî alâ dînike**" "Ey kalbleri çeviren Allah! Benim kalbimi, Hak dînin üzerinde sabit kıl." diye duâ ederdi, cevâbını verdi. (Tirmizî)

عَنْ شَدَّادَ بْنِ أُوسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «سَيِّدُ الْإِسْتَغْفَارِ أَنْ تَقُولَ: اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، حَفَّتْنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَغُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنْعَمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَعْفُرُ الذُّنُوبُ إِلَّا أَنْتَ، قَالَ: وَمَنْ قَالَهَا مِنَ النَّهَارِ مُوقِنًا بِهَا فَمَاتَ مِنْ يَوْمِهِ قَبْلَ أَنْ يُمْسِيَ، فَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَمَنْ قَالَهَا مِنَ اللَّيلِ وَهُوَ مُوقِنًا بِهَا فَمَاتَ قَبْلَ أَنْ يُصْبِحَ، فَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ» رواه البخاري.

35- Şeddâd b. Evans (r.a.)'dan Peygamberimiz (s.a.v.)'in söyle buyurduğu rivayet edilmiştir: "İstiğfâr duâlarının ulusu, kulun şu yolda afv u mağfiret dilemesidir: '**Allahümme ente Rabbi lâ ilâhe illâ ente halekteni ve enâ abduke ve enâ alâ ahdike ve vadike mesteta'tu, euzû bike min şerri mâ sana'tu, ebu'u leke bi ni'metike aleyye ve ebu'u leke bizenbi fağfir li feinnehu lâ yeğfiruz'zunube illa ente.**' 'Allah'im! Sen benim Rabbim'sin, ibâdete şâyân hicbir ilâh yoktur, ancak Sen varsin; beni Sen yarattın, şüphesiz ben Sen'in kulunum. Gütüm yettiği kadar, ezelde sana verdiğim ahd ü mîsâk ve va'din üzerinde duruyorum.'

Yâ Rab! işlediğim günahların şerrinden Sana sigınıyorum. Bana lütuf ve ihsan buyurduğun nimetleri ikrar ve itirâf ederim, günâhimî da itirâf eylerim. Sen beni affet Allah'im! Zîrâ Sen'den başka günahları kimse affedemez.'

İşte her kim bu **seyyidü'l-istiğfâr** duasını (derûnî bir ihlâs ile sevab ve faziletine inanarak) gündüz okur da, o gün akşam olmadan ölürse, o kimse cennetlik olur. Her kim de sevab ve faziletine inanarak gece okur da, sabah olmadan ölürse, o kimse de ehl-i cennettendir." (Buhârî)

عَنْ ابْنِ عُمَرَ ﷺ، قَالَ: «إِنْ كُنَّا لَنَعْدُ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي الْمَجْلِسِ الْوَاحِدِ مِائَةً مَرَّةً رَبِّ اغْفِرْ لِي وَتُبْ عَلَيَّ إِنَّكَ أَنْتَ النَّوَابُ الرَّحِيمُ». رواه أبو داود والترمذى. وقال: حديث حسن صحيح.

36- İbn-i Ömer (r.a.) anlatıyor: Biz Resûlullah (s.a.v)'in bir mecliste 100 defa, "**Rabbi'ğfirlî ve tüb aleyye inneke ente't Tevvâbür' Rahîm.**" "Yâ Rab! Beni yarlığa, tevbemi kabul buyur; muhakkak Sen Tevvâb'sin, Rahîm'sin" dediğini sayardık, demiştir. (Ebû Dâvud, Tirmizî)

عَنْ أُمِّ هَانِيٍّ، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، لَا يَسْبِقُهَا عَمَلٌ، وَلَا تَتْرُكُ ذَنْبًا» سُنْنَةْ ابْنِ مَاجَةَ.

37- Ümmü Hâni (r.anha)'dan rivâyet edildiğine göre, Resûlullah (s.a.v.) şöyle demiştir: “**Lâ ilâhe illâllah, ke-limesini hiçbir amel (faziletçe) geçmez ve bu kelime hiçbir günahı bırakmaz.**” (İbn-i Mâce)

عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رضي الله عنه، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ وصَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَقِيلُ
إِبْرَاهِيمَ لَيْلَةً أُسْرِيَ بِي فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ أَفْرِيْ أَمْتَأْ مِنِي
السَّلَامُ، وَأَخْبِرْهُمْ أَنَّ الْجَنَّةَ طَيِّبَةُ التُّرْبَةِ عَذْبَةُ الْمَاءِ، وَأَنَّهَا
قِيعَانٌ، وَأَنَّ غِرَاسَهَا: سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَاللَّهُ أَكْبَرُ» رواه الترمذى.

38- İbn-i Mesûd (r.a.)'dan rivâyete göre, Resûl-i Ekrem (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Mi'râca çıkarıldığım zaman (Beyt-i Mamûr denilen mevkîde) İbrahim (a.s.) ile karşılaştım. Bana, "Yâ Muhammed! Ümmetine benden selâm söyle ve onlara haber ver ki; Cennetin toprağı iyidir, suyu tatlıdır, arazisi geniş ve dümdüzdür. Oraya ekilecek tohum, '**Sübħānallāhi ve'l-Hamdūllāhi ve lā ilāhe illallāhu vallāhu Ekber**' tehlîlididir." (Tirmizî)

عَنْ عَبْدِ الْجَبَارِ بْنِ وَائِلٍ، عَنْ أَئِيهِ، قَالَ: صَلَّيْتُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ، فَقَالَ رَجُلٌ: الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا كَثِيرًا، طَيْبًا مُبَارَكًا فِيهِ، فَلَمَّا صَلَّى النَّبِيُّ ﷺ، قَالَ: «مَنْ ذَا الَّذِي قَالَ هَذَا؟»، قَالَ الرَّجُلُ: أَنَا، وَمَا أَرَدْتُ إِلَّا الْخَيْرَ، فَقَالَ: «لَقَدْ فُتِحَتْ لَهَا أَبْوَابُ السَّمَاءِ، فَمَا نَهَاهَا شَيْءٌ دُونَ الْعَرْشِ» سُنْنَةُ ابْنِ ماجه.

39- Abdülcebbâr bin Vâil'in babası (Vâil bin Hucr) (r.a.)'dan söyle demiştir: Ben, Resûlullah (s.a.v.) ile beraber (yâni O'nun arkasında) namaz kildim. Bir adam “**El-hamdü lillaahi hamden kesîren tayyiben mübâreken fih**” “Çok, güzel ve mübarek hamd Allah'adır.” dedi. Sonra Peygamber (s.a.v.) namazı bitirince, “Bunu söyleyen kimdir?” diye sordu. Adam, “Benim. Hayırda bir başka bir şey kastetmedim.” dedi. Bunun üzerine Resûlullah (s.a.v.) söyle buyurdu: “**O hamd için muhakkak göğün kapıları açıldı ve arşa yükselmesine hiçbir şey engel olmadı.**” (İbni Mâce)

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: «كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَكَلَ أَوْ شَرَبَ قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَجَعَلَنَا مُسْلِمِينَ»
رواه أبو داود.

40- Ebû Saîd el Hudrî (r.a.)'dan rivayet edilmiştir;
dedi ki: Peygamber (s.a.v.), yediği veya içtiği vakit,
**“Elhamdülillâhillezî et’amenâ ve sekânâ ve cealenâ
Müslimîn”** “Bizi yediren, içiren ve bizi müslüman kilan
Allah'a hamd olsun!” derdi. (Tirmizî ve İbn-i Mâce)

MÜNÂCÂT

Ya Rab! Bîçâreyim, dermâna geldim.
Devâyı bulmaya Lokman'a geldim...

Derdimin bulunmaz asla devâsı,
Âciz kaldım Ulu Yezdân'a geldim...

Günahı çok, yüzü kara kulunum,
Nedâmet eyleyüp gufrâna geldim...

Gaflet uykusundan uyandır beni,
Her nefes en güzel esmâna geldim...

Nefs-i emmâreye zebûn olmuşum,
Kurtar mâsivâdan bürhâna geldim...

Âlem-i ervahta etmişim ikrâr,
Kabul et ahdimi! Peymâne geldim...

Aslı toprak tenim, toprak olacak,
İsmail'im cânı kurbâna geldim...

Îlâhî! Taksirim pek çoktur ammâ,
Lûtfunla kerem kıl! Divâna geldim...

Şahin'i mahcup eyleme mahşerde
Hem Rahîm, hem Rahmân Sultana geldim...

Şahin KARATAŞ

NAAT

Ma'siyetten taşdı kitabım yâ Resulallah
Nefs elinden düştü nikâbım yâ Resulallah...

Hevâ-yı nefse esâretten olmuşum bîzâr,
Kalmadı erkân-ı âdâbım ya Resulallah...

İhsânınla râh-ı Hakk'a sevk eyle bendeni,
Yevm-i haşre vardır hicâbım yâ Resulallah...

Cüretim yok Ravza'na nazar etmeğe dahi,
Kesret-i cûrmümle harâbım yâ Resulallah...

"Anam-babam fedâdır! " dedi yüce ashâbın,
Ben dahi demezsem mahcubum yâ Resulallah...

Seni bir kez gören, iki cihanda bahtiyâr,
Lutf eyle! Pâyine tûrâbım yâ Resulallah...

Bu kemter ümmetin aman! bırakma zulmette,
Ziyâ ver, sensin âfitâbım yâ Resulallah...

Sen şefî olursan bana gam çekmem mahşerde,
Âsân olur zaten cevabım yâ Resulallah...

Bu âciz Şahin dâim senden diler şefâat,
Günahtan gayrı yok sevâbım yâ Resulallah...

Şahin KARATAŞ

